

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 50'—

za pol leta . R 25'—

za četrt leta . R 13'—

za 1 mesec . R 4'50

Za Ljubljano mesečno 4'50

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 58

Vlada pred padcem.

Demokratske intrige usodne za vlado.

Belgrad, 13. februarja. Sestava koncentracijske vlade je pokopana, ako si demokracije prav v zadnjem trenutku ne premislijo. Vlada in slovenski demokratje ne marajo sporazuma; da ga onemogočijo, porabljajo vsa sredstva, da pride na površje nevarna vlada pod demokratskim predsedništvom. Imenujejo že kandidata, demokrata Jovanovića. Zato so vladne stranke stavile kot pogoj za sporazum, da se ne bo zadrževal, ki jih regentu niso navedle in pomenjajo za opozicijo novo izzivanje. Tako zahtevajo, da bi se volilni zakon v dveh do treh tednih sprejel v parlamentu, če ne, naj se vrše volitve z volilno varnostjo; ustavni odbor naj bi v enem mesecu izdelal načrt nove ustave, ako ne, naj se vrše volitve brez njega. V parlamentu naj bi se ne stave ne interpelacije, ne vprašanja. Ker demokracije računajo, da bi se njihove zahteve sploh ne mogle izvršiti, ker n. pr. tokom enega meseca ni mogoče sestaviti resnega načrta nove ustave, bi vlada zopet

zajahala absolutističnega konjčka. Parlament, ki ne bo mogel postaviti vprašanj in interpelacij, pa sploh ni noben parlament. Dvorni maršal Balugdžić, eksponent demokratov, je že marljivo na delu za sestavo nove vlade. Demokratska vlada pa ne živi več zaupanja regentovega in je tik pred demisijo. Splošno se sodi, da bo dobil mandat za sestavo nove vlade opozicijski blok, katerega stališče je zelo koncilantno in živi vsled tega simpatije regentove. Pribečević in njegovi drugovi delujejo seveda z vso paro proti temu. Demokratska zajednica je pa razdeljena v dva tabora. Davidović je za koncentracijo, Pribečević pa proti njej. Ako dobi opozicijski mandat za sestavo vlade, bo sklicala parlament. Novo vlado bi podpirali Črnogorci in vsi zmernejši demokratje, ki se ne strinjajo z infragami proti sporazumu. Vsekako vsi resni krogi iz vseh taborov obsojajo intrigantsko igranje nekaterih voditeljev iz Demokratske zajednice, ki bo sedanjo vlado obglavila.

Za podržavljanje rudnikov na Angleškem.

LDU London, 12. februarja. (DunKU.) V angleški poslanski zbornici je tekoma razprava o odgovoru na prestolni govor dejal Lloyd George, ko se je v svojem govoru dotaknil predloga delavske stranke glede podržavljanja rudnikov, da odločno nasprotuje načelu podržavljanja. Izjavil je, da bi delavska stranka nastopala samo kot privilegirana manjšina, ako bi izrešila svojo grožnjo, da hoče začeti direktno akcijo v ta namen; v tem primeru bi vlada sprejela boj na življenje in smrt.

LDU London, 12. februarja. (ČTU.) Reuterjev urad poroča: Poslanska zbornica je izpreminjevalni predlog delavskih poslancev k odgovoru na prestolni govor, da se rudniki podržavijo, odklonila s 329 glasovi proti 64 glasovom. Jutri bo poslanska zbornica obravnavala izpreminjevalni predlog liberalcev in delavskih poslancev k odgovoru na prestolni govor; ta izpreminjevalni predlog poudarja, da je sovražnik nemogoče izpolniti mnoge mirovne pogoje, vsled česar je mnogo pokrajin v veliki nevarnosti, da se ne bo mogel izpostaviti normalni položaj.

Delavsko gibanje.

LDU Berlin, 12. februarja. (Dun. KU.) »Vossische Ztg.« poroča iz Rotterdam: Kakor doznava »Manchester Guardian«, se bodo po iniciativi belgijskih socialistov v kratkem sestali belgijski in francoski socialisti ter zastopniki angleške delavske stranke, da protestirajo proti novi trozvezni med Francijo, Anglijo in Belgijo.

LDU Berlin, 12. februarja. (Dun. KU.) »Lokalanzeiger« poroča iz Haaga: Kakor se javlja iz Washingtona, se je med organiziranim delavstvom Zedinjenih držav začelo novo politično gibanje. Delavci so izdali oglas, kjer protestirajo proti razni sklepi kongresa. Sestavila se je posebna komisija, ki bo imela nalogo, voditi boj proti onim kandidatom za predsedniško mesto, ki so se dosedaj pokazali sovražne delavskim zahtevam.

LDU Washington, 12. febr. (DunKU.) Ako se glede zvišanja železničarskih mezd ne bo ničesar ukrenilo, pretita 2 milijona delavcev s stavko.

Pred stavko francoskih rudarjev.

Pred stavko francoskih rudarjev. LDU Pariz, 12. febr. (ČTU.) »Abend« poroča: Dne 16. februarja pričakujejo splošno stavko francoskih rudarjev. Splošna delavska zveza izjavlja, da vladni predlogi o ureditvi razmer v rudokopih ne zadovoljujejo delavskih zahtev.

Zveza duševnih delavcev.

LDU London, 12. februarja. (ČTU.) Okoli 40 zvez intelektualnih delavcev, takozvanih »delavcev v črni suknji«, je imelo večeraj konferenco v Essex-Hallu in skle-

nilo, da se ustanovi mednarodno združenje vseh ne manualnih delavcev. Novo združenje bo v bistvu interesna zveza namencev vseh vrst. Odvetniki in zdravniki so izključeni. Gibanje za organiziranje »Black-coat-a« (črne suknje) je na Angleškem zelo popularno.

Tajna zveza med Jugoslavijo in Francijo?

LDU Pariz, 12. februarja. (DunKU.) »Temps« zavrača vesti italijanskih listov o tajni zvezi med Jugoslavijo in Francijo, ki naj bi bila naperjena proti Italiji.

Mednarodno razsodišče.

LDU Pariz, 12. februarja. (DunKU.) Listi poročajo iz Londona, da se bodo pri posvetovanju o zvezi narodov obširno bavili z vprašanjem mednarodnega razsodišča. Razsodišče bo imelo prostran delokrog in bo odločalo o vseh stvarih, za katere je bilo prej pristojno mirovno razsodišče v Haagu.

Proti verouku na Češkem.

LDU Praga, 12. februarja. (ČTU.) Član narodne skupščine je predložil skupščini memorandum zveze nemške katoliške duhovščine, podpisan po msgr. Henriku Flecku in naslovljen na narodno skupščino češkoslovaške republike. V tem memorandumu se zavaruje nemška duhovščina proti odlokom prosvetnega ministrstva glede verouka. Nemška duhovščina da je prepričana, da se s tem jemlje šoli glavni temelj, da taka šola državni škoduje, ker izpodkopava avtoriteto in krati starišem pravico do vzgajanja otrok v veri, v kateri so bili rojeni. — Memorandum prosvetuje nadalje tudi proti temu, da se je teološka fakulteta izločila iz vseučiliške zveze. Iz zgodovinskih, gospodarskih, kulturnih, socialnih in verskih razlogov se o tej izključitvi ne sme odločevati brez Nemcev. Kulturni odsek je predlagal, naj se preko te petice preide na dnevni red in naj vlada čimprej z zakonom ali z naredbo izvede izključitev teološke fakultete iz vseučiliške zveze.

Boljševiki v Parizu.

LDU Pariz, 12. februarja. (ČTU.) Policija je davi uničila tiskarske plošče boljševskega lista »Lasalle« in izvedla pri ravnatelju lista hišno preiskavo. Zaplenila je mnogo zabojev s tiskovinami.

Rusija in Estonija.

LDU Pariz, 12. februarja. (DunKU.) »Agence Havas« javlja iz Helsinkisa: Ljudem se je v nekem govoru izrazil, da podpiše sovjetska republika z Estonijo novo mirovno pogodbo, ako se uvede ondi sovjetski sistem.

Boljševiki v Besarabiji.

LDU Moskva, 12. februarja. (Dun KU.) (Brezlično.) Prednje straže rdeče vojske so v bližini Odese prekorale Dnjester in stoje že na besarabskih tleh.

Za otroke.

Malo je socialnih nalog, ki bi bile bolj pereče in bolj važne, kakor je skrb za ubogo deco. Do zadnjega časa je vsa teža otroškega skrbstva ležala na ramah zasebnih dobroteljskih ustanov, bila je večinoma prepuščena krščanski usmiljenosti zasebnikov in redov.

Ko se je že v stari Avstriji nekoč pojavilo gibanje za mladinsko skrb, se je tega posla lotilo nekaj plemenitih sodnikov, ki pa so ostali osamljeni, ker jih velika večina inteligence ni podpirala. Država je diktirala sicer, naj se ustanovljajo društva za mladinsko skrb, a ljubezni in usmiljenosti do uboge dece ni mogla ustvariti z birokratičnimi predpisi. Že tedaj se je jasno pokazalo, da mladinskega skrbstva ne bo mogoče voditi z uradnimi predpisi. Mladinsko skrbstvo ne zahteva le, da otrok ni razčepan, da ne gladuje, da ima streho in prenočišče. Mladinsko skrbstvo zahteva tudi, da se zanemarijeni bedni otrok vzgaja za poštenega in delavnega člana človeške družbe. Za vzgojo pa niso dovolj dobro plačana mesta direktorjev raznih uradov, za vzgojo je treba mnogo več. Tako se je zgodilo, da avstrijsko skrbstvo za mladino ni doseglo svojega namena, vključ vsem naporom poedinih mož, ki so se žrtvovali za zanemarijeno deco.

Sedaj imamo v Jugoslaviji nov urad za zaščito dece. Ta urad, ki je podrejen ministrstvu za socialno politiko, je razdeljen v razne pokrajinske zaščitne, ki jih vodi predsednik in podpredsednik ter tajnik. Nadzorstvo nad zaščito ima širši odbor, ki so v njem zastopani razni uradi, društva in zavodi, ki imajo interes na mladinskem skrbstvu. V tem širšem odboru je zastopana poleg drugih tudi naša Jugoslovanska Strojovna Zveza kot organizacija delavstva. Ta širši odbor voli predsednika in podpredsednika, medtem ko je tajnik kot načelnik urada imenovan od ministrstva. Ti trije tvorijo izvrševalni odbor, v katerega se izvoli še delegat širšega odbora.

Pokrajinska zaščita snuje po deželi okrožne zaščite. V Sloveniji bomo imeli dve okrožni zaščiti: v Ljubljani in v Mariboru. Tudi tukaj bo vodstvo urejeno podobno kot v pokrajinski zaščiti. Poleg okrožnih bodo še krajne zaščite na sedežih glavarstev, sodnih ter v industrijskih krajih.

Naloga teh zaščit bo skrb za revno in zanemarijeno ter ogroženo mladino. Pri tem bi izrekli misel, ki smo jo označili že zgoraj. Mladina ne potrebuje le telesne nege, marveč tudi duševne. To ji nudi vzgoja. Ta pa ne more biti omejena s predpisi pisarniških aktov. Zato mora pri tem važnem sodelovati ljudstvo v svoji celoti in k sodelovanju morajo biti poklicane vse organizacije, ki se bavijo z vzgojo mladine.

Na tem temelju nam je pričakovati od tega prizadevanja veliko socialne koristi. Slovensko delavstvo bo to z vso močjo podpiralo.

Nadzorstvo zunanje trgovine na Češkem.

LDU Praga, 12. februarja. (ČTU.) V jutrišnji seji narodne skupščine bo obrtni odsek predložil poročilo glede vladne naredbes o ureditvi uvoza in izvoza, ki bo stvar bistveno poenostavil. Namesto češkoslovaške komisije za uvoz in izvoz se bo osnovala komisija za zunanjo trgovino, katere organi bodo: narodni svet s podkomisijami, predsedstvom in upravnim odborom, zastopniki ministrstev, bančnega urada finančnega ministrstva ter vsi člani predsedstva komisije za zunanjo trgovino. Uvožni in izvožni sindikat tvori subkomisije, katerim se bodo pritegnili še zastopniki drugih skupin interesentov, ki dosedaj v tem sindikatu še niso bile zastopane. Kontrolni in kompenzacijski urad za mednarodno trgovino je komisiji za zunanjo trgovino pridružen kot poseben urad za vse kompenzacijske pogodbe agende ter je podrejen upravnemu odboru te komisije. S to uredbo so se torej združili pod skupno upravo komisije za zunanjo trgovino dosedanja komisije za uvoz in izvoz, devizna centrala, eventualno bančni urad finančnega ministrstva, uvožni in izvožni sindi-

kat ter kontrolni in kompenzacijski urad za izvozne zadeve. S tem se bo izvedla zelo smotrena in zaželjena kontrola zunanje trgovine.

Rdeče nasilje.

V Avstriji vlada koalicija krščanskih socialcev in socialnih demokratov. V skupnem programu se je krščanskosocialnemu delavstvu zagotovila popolna združevalna svoboda. Toda kar so tu obljubili in s podpisom potrdili socialnodemokratični voditelji, za to se socialnodemokratični agitatorji malo zmenijo. Po vseh podjetjih se izvaja na delavstvo najhujši pritisk, da se vpiše v socialnodemokratične organizacije ter naroči njih liste, brošure itd. Kdor se neče ukloniti, mora iz tovarne, od dela. To ne velja samo za nevarnost, neorganizirano delavstvo, ampak tudi za člane krščanskosocialnih strokovnih organizacij. Večina strankarsko nezavednega delavstva se pač vselej pri prvem navalu ukloni, za druge velja: ukloni se ali te zlomi.

Par novih kričečih slučajev: V velepekarni »Anker« na Dunaju, ki preskrbuje s kruhom milijon ljudi, so socialnodemokratični zaupniki zahtevali od podjetnika, naj odpusti od dela delavca, ki se ni hotel organizirati socialnodemokratično. Podjetnik je zahtevo odbil kot krivično in izjavil, da raje zapre tovarno, nego da bi nedolžnega človeka, ki zvesto vrši svojo dolžnost vrjel na cesto. Socialni demokrati so nato napovedali štrajk, vsled katerega bi bilo ostalo brez kruha milijon ljudi. Tedaj je posegla vmes vlada, a namesto da bi bila pri tem ščitila pravico in svobodo, je ugodila socialistom in odredila, da mora iti dotični delavec na »dopust«, slučaj se mora pa predložiti v rešitev uradnemu razsodišču. Ako bi se podjetnik temu ukazu ne pokoril, se mu je zagrozilo, da bo prevzela obrat delavnice. Tako se rdeči teror ni ustrašil velikanskega nastopa, samo da spravi ob kruh enega — veriznika? Ne, ubogega delavskega sotrpina.

Še grši je slučaj, ki se je 11. t. m. pripetil v Lipnici. Tu so socialisti vrgli iz predilnice delavko — mater s šestimi neposkrbljenimi otroci — samo zato, ker se ni hotela vpisati v socialnodemokratično organizacijo! Večje krutosti in surovosti se ne da več misliti. Potem se pa ti ljudje zgražajo nad ogrsko vlado, ki obračunava z zločinci Kunovega režima. Pa so sami rabljali, ki vihte sekiro in vrv nad delavstvom, ki noče v socialnodemokratični jarem.

Iste namene vidimo pri naših socialistih. Dobro je to, da jih ne morejo izvrševati, kakor bi radi. Kjer pa si stojita nasproti dve socialistični organizaciji, tam delata druga proti drugi zopet le z nasiljem. Komunisti in socialni demokratje so si v laseh pri nas, vladno moč imajo Kristanovi prišasti. Zato mečejo komuniste v zapore, jih pošiljajo k vojakom itd.

Tako je socialistično nasilje proti delavstvu. Pošleno delavstvo naj se organizira v krščanski organizaciji, da se zlomi rdeče nasilje. V imenu pravice in svobode na delo za krščansko organizacijo!

Država kubanskih kazakov.

LDU Dunaj, 12. februarja. (DunKU.) Ukrajinski tiskovni urad poroča iz Bukarešte: Kubanski kozaki so strmoglavili vlado, ki jo je postavil Denjikin, ter jo nadomestili s svojo lastno vlado. Kubansko ozemlje tvori sedaj samostojno državo.

Politične novice.

V prijazen odgovor soc. delavcu. Šmartno pri Liti. Pred nekaj dnevi so cenjeni sodrugi iz Šmartna poslali v »Napreje« dopis, kjer modrujejo o šmartenskih klerikalcih, kaplanu in tov. A., kjer pravijo, da bi se ta možakar morda še dal izpreobrniti, če bi bral »Črne bukve«. Naj bodo prepričani, kdor je bral še kaj drugega in ne samo »Naprejeve« »Črne bukve«, da na tega

Naprejeve, oziroma socialnodemokratske čarovnije nimajo več svoje moči. Stari pregovor: »obljubiti in dati je preveč«, velja tudi pri socialnodemokratskih voditeljih. Iz teorije do prakse je precej dolga pot. Kaj so vse socialnodemokratski voditelji obehtali svojim vernikom v Nemčiji, v Nemški Avstriji pred in med vojsko! Ali ste morda brali katerikoli »Arbeiterzeitung«, »Arbeiterwille« in drugo socialnodemokratsko časopisje? In poglejte danes v Nemčijo in v Nemško Avstrijo! So li izpolnili katero svojih obljub sedaj, ko imajo v rokah moč in oblast? In pri nas v Jugoslaviji? Ste li morda slišali katerikoli, kako sladak je bil do delavcev »proletarec« Kristan, dokler je bil odvisen od delavskih grošev? In danes, ko je milijonar in minister? Vam je znano, da je ob predzadnjem štrajku v Trbovljah lanske jeseni psoval delavce z le-nuhi? In Vojna Zveza? Vam je znano, kaj je uslužbenec Zalar dal na zapisnik? Seveda, »Naprej« Vam takih stvari ne bo poročal. Gospodarski program socialnih demokratov je res morda lep, a izpeljati ga je treba, in če gospodje Kristan, Bukšeg in Korač tega ne store sedaj, ko so ministri, kdaj pa bodo storili? Pomislite tudi to, da je živež za polovico, celo do 100%, obleka in obuvanje pa celo do 200% dražji sedaj, ko imamo tri ministre socialiste, kot pa lanske spomladi, ko ni bilo nobenega ministra socialista. Prepričan sem pa, če bi mi napravili skupen sestanek in si odkrito drug drugemu povedali svoje misli, da bi se tudi z vami še dalo trezno govoriti, in to celo brez »Črnih bukev«! — Ivan Ab-lauf.

— Razcepljena socialna demokracija. Ko socialisti love delavce v svoje organizacije, se ponašajo s tem, da so enotno in močno organizirani. V »Napreju« pa so morali priznati to-le: »Organizatorično obstoji v Jugoslaviji sedem socialističnih strank, idejno pa so tri stranke.« Teh sedem strank s trojico različnih idej se med seboj lasa, da cunje lete. In to naj predstavlja moč jugoslovanskega proletariata. Mi pravimo teh sedem strank ima vendar le eno skupno idejo: Komando nad delavstvom, ki naj potem služi socialističnim voditeljem za podnožnik.

— Liberalna inteligenca. V vrstah »državoohranujočih« JDS mora biti zelo fletno. Glasilo strankinega načelnika »Nova Doba« je v svoji številki 12. t. m. svoje inteligente tako-le nahnulilo: »V Mariboru je bil n. pr. občni zbor Čitalnice nesklepčen, ker ni prišel niti odbor, planinski ples pa je bil baje tako ogromno obiskan, da so morali že ob 10. uri s policijo zastražiti vse vhode in je stal ta ples toliko, da bi lahko s tistim denarjem kupili v Mariboru po današnjih cenah lepo hišo. In vsa ta ogromna masa je ob zapravljanju tisočakov — kritizirala... »Zveza prosvetnih društev« je vprašala vsa nepolitična društva, če želijo predavati, niti eno se ni odzvalo, niti ena razposlana nabiralna pola se ni vrnila, pač pa so vsi kraji dan na dan natrpani z veselici in plesi, s katerih se nobeden ne vrne, ne da bi zapravil vsaj stotak. Je to naša inteligenca ali ni? — To smo mi takozvani demokrat, že davno očitali, da za delo med ljudstvom nimajo smisla. Vedeli smo tudi, da stranka, ki jo drže po koncu le plesi in veselice ter korita, ne more s posebno pravico poudarjati svoje »državotvornosti«. Sedaj pa še celo sami priznavajo, da niso zanič ter »da niso najpopularnejša stranka«. Čemu se torej še vsiljuje med ljudstvo, ki ste mu v spod-tiko, ter se gnetete okoli vlade, ko ste dr-žavi in ljudstvu v škodo?

— Usodni ljudje. M. Marjanović priob-čuje pod tem naslovom v zagrebški »Do-movini« uvodnik, v katerem piše z ozirom na nepovoljen potek pogajanj v Beogradu med drugim: »Dasiravno se osebnosti vedno krijejo za svojimi skupinami, vendar je vprašanje današnjih nesoglasij vprašanje posameznih osebnosti in ne skupin; osebnosti, ki se niti v tem trenutku, niti za tako veliko stvar, kakor je naše zedinjenje in blagostanje dežele, nočejo odreči svojih osebnih ambicij in sebičnih interesov... Vse težkoče leže samo v osebnostih in starih navadah in nihče noče žrtvovati svojih posebnih interesov in navad ter misli, da je nepopustljivost edina naloga in edino možno stališče.« Pribečevič, Žerjav in Kri- stan so tu dobro pogodeni.

— Wilson proti ententi. Amerika na- stopa zadnji čas precej odkrito proti en- tentnim imperialistom v Parizu. V zadevi jadranskega vprašanja Amerika noče od- nehati ter stoji za Jugoslavijo proti Italiji. Sedaj poročajo, da Wilson nasprotuje tudi zahtevi entente, naj se izročijo nemški vojni krivci. Ta zahteva vzbuja med Nem- ci splošen odpor. Bati se je novih zaplet- ljav.

— Delavski sveti v Rusiji bodo baje odpravljani, ker se niso obnesli. To poro- čilo prihaja iz Lvova in je baje posneto po boljševiškem glasilu »Moskovskaja Žiznja«. Predno o tej stvari sodimo, pričakajmo, če se vest potrdi. Medtem prihaja v svet no- va vest iz Rusije, da Ljenuin zahteva od Estonke, naj uvede sovjetski sistem. Isto- časno pa ruski svet narodne brambe mo- bilizira na delo vse železničarje. Iz teh

poročil bi bilo sklepati, da Rusija, ne bo opustila sovjetov, da pa hoče zvišati pro- dukcijo in delo.

— Malatesta. Italijanski anarhist En- rico Malatesta, ki je bil pred mnogimi leti izgnan iz Italije ter je živel na Angleškem, je bil ob zadnjih volitvah na Itali- janskem izvoljen v parlament. Vlada mu je dovolila povratek. Malatesta je prišel in začel nemudoma prirejati šole po celi Italiji. To je šlo preko vladnih računov in Malatesto so zaprli. Sedaj je delavstvo za- grozilo z generalnim štrajkom. Vlada se je udala in Malatesto izpustila. Malatesta potuje sedaj od mesta do mesta in delav- stvo ga sprejema kakor triumfatorja. Vla- do boli glava.

— Tudi Anglija ranljiva. Švicarski li- sti poročajo iz Londona, da ondi narašča vznemirjenost, ki je nastala vsled propa- da evropskih valut. Vsi londonski listi se v prvi vrsti pečajo s kurzom angleškega funta, ki še nikdar ni bil tako nizek kakor sedaj. Listi ustanavljajo, da je sposobnost angleške industrije dosegla zopet svojo stopnjo, da bi mogla v polni meri zado- štati izvozu, ako bi izvoza ne onemo- gočale sedanje razmere evropske valute. Razočaranje nad ravnanjem Amerike je na Angleškem splošno.

— Hoover ne kandidira. Iz New Yor- ka poročajo, da je živežni kontrolor Hoo- ver podal izjavo, da noče kandidirati za predsednika Združenih držav.

Dnevne novice.

— Poroka. Gdč. Anka Vyzourek iz Gorice se bo poročila jutri v št. Vidu nad Ljubljano z uradnikom Stankom Vizjakom, ljubniškim uradnikom v Mežici na Koroškem. Mlademu paru obilo sreče!

— Vona cenzura v Beogradu. Izšel je ukaz, s katerim se v Beogradu uvaja stro- ga vojna cenzura.

— Izvozna carina v Avstriji. V zad- njem času se razširja vest, da namerava Avstrija uveljaviti na vse v naše kralje- stvo uvoženo blago 25 % izvozno carino. Kakor se je tukajšnja podružnica Central- ne uprave za trgovski promet z inozem- stvom na merodajnem mestu informirala to ne odgovarja resnici in do sedaj o tem v Avstriji sploh še ni bilo govora.

— Prošnja za izvoz in uvoz. V zad- njem času so pričele nekatere stranke iz Slovenije vlagati prošnje za izvoz in uvoz raznega blaga naravnost ali pri trgovin- skem ministru ali pri centralni upravi za trgovski promet z inozemstvom v Be- gradu. Ker se take prošnje vedno vračajo v svrhu vidiranja podružnici Centralne uprave v Ljubljani in seveda pomeni to za stranko le zavlačevanje rešitve prošnje, se vsi zadevni krogi Slovenije opozarjajo, da vlagajo vse enake prošnje edino pri podružnici Centralne uprave v Ljubljani. Vse stranke se ponovno tudi še opozarja- jo, da morajo biti prošnje kolekovane z predpisanim kolekom, ker se nekolokova- ne vloge sploh ne bodo vpoštevale.

— Občinske volitve v Zagrebu. Ob- činski volilni imeniki v Zagrebu izkazujejo 22.000 volilcev.

— Naš vojni plen na rekah. V zmislu sklepa zaveznikov pripadejo naši državi vsi rečni objekti, ki so se 13. novembra 1918. nahajali v naših rokah. Po tem dobi naša država med drugim 80 parnikov in 700 šlepov.

— Posledice propada avstrijske krone in nemške marke v švic. Na zborovanju švicarske trgovine in industrije je prišlo na dan, da izgube švicarske banke vsled propada avstrijske krone 1½ milijarde, vsled propada nemške marke pa približno 5 mi- liard, v čemer izgube švicarske industrije še niso vštete. Cela vrsta švicarskih bank je že ustavila plačila.

— Nesreča na morju. V braškem ka- nalu je burja prevrnila ribiško ladjo, v ka- teri sta bila dva mornarja, ena učiteljica in eno dekle, ki so se peljali iz Splita v Milno. Vsi štirje so utonili. Dekle bi se imelo naslednji dan poročiti.

— Kako poživiti stavbeno gibanje. O tem je dunajska »Zeitschrift der Baumei- ster« razpisala natečaj in določila za naj- boljše delo 800 K nagrade. Dobila je 24 del in priznala nagrado v dveh enakih de- lih inž. Brzeskemu in inž. Kühnelu. Obe deli se obelodanila. Ali se ne bi moglo kaj podobnega napraviti tudi pri nas? Saj je gotovo, da se s takimi koraki stavbeno vprašanje ne da rešiti, a v vspodbudo so pa le.

— Drago železo. Alpska montanska družba je te dni znova zvišala ceno železu v šibah, ki znaša sedaj 1040 K 100 kg, a je istočasno napovedala skorajšno novo podražitev. Na Češkem je železo po 250 čeških kron ali nad 1000 avstrijskih kron. kvintal. Pred vojno je stalo železo v šibah 17 K 100 kilogramov.

Širite „Večerni list“!

Ljubljanske novice.

lj Nujna seja Nove založbe se vrši da- nes ob 6. uri zvečer v Jugoslovanski tis- karni v II. nadstropju.

lj »Bratec in sestra« na Ljudskem odru. V nedeljo ob 3. uri popoldne bodo vprizorili na Ljudskem odru zimsko prav- ljico v petih slikah »Bratec in sestra« s petjem in godbo. Igra je zelo primerna za otroke. Vstopnice se dobivajo v tra- fiki gospe Modiceve nasproti Jugoslovan- ske tiskarne in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu.

lj Krekovna prosveta privedi v nedeljo, dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer v društve- nih prostorih predavanje. K obilni udeležbi ste vabljeni.

lj »Zveza služkinj« ima danes zvečer ob 8. uri sejo v prostorih Jugoslovanske Strokovne Zveze, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje. Na dnevnem redu je važna starovska zadeva. Udeležiti se polnošte- vilno vse odbornice. — Predsednica.

lj Katoliško društvo rokodelskih po- močnikov vprizori na pastno nedeljo, dne 15. februarja in na pustni torek, dne 17. februarja obakrat točno ob pol 8. uri zve- čer v Ljudskem domu (Streliška ul.) »Lum- pacij Vagabund«. Burka v treh dejanjih s petjem. Vstopnice se dobe v predprodaji v društvenih prostorih Rokodelskega do- ma, Komenskega ulica št. 12, v četrtek, petek in soboto od 7. do 8. ure zvečer, v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure. V po- nedeljek od 7. do 8. ure zv. ter vsako- krat na dan predstave v Ljudskem domu pri blagajni.

lj Vabila, ki so jih prejeli posamezni- ki k jutrišnji prireditvi družabnega kluba in meščanskega ženskega društva v Unio- nu, ne veljajo le za naslovljenca, marveč za celo obitelj in vse ostale svojce. Vsak- do more slobodno vpeljati tudi goste in prijatelje društva. Pokroviteljstvo večera je blagovolila prevzeti ga. Mara dr. Brej- čeva.

lj Umrla je gospa Ana Nabernik, so- proga magistratnega oficianta v p. Pogreb bo v soboto 14. t. m. ob pol 4. uri popol- dne iz hiše žalosti, Krakovski nasip 10. N. v m. p.!

lj Veriženje brez konca in kraja. Te dni so prišli verižniki nove sorte. Verižil je z orožjem ter je prodajal brez obrtnega lista. — Na Viču so prišli te dni večje šte- vilno pretkanih tihotapcev in verižnikov. Ta golazen se je razpela že v taki meri, da bo morala policija iskati le še ljudi, ki ni- so verižniki, vse druge pa zapreti. Ker je Ljubljana premajhna, da bi v njenih hišah zaprli vse verižnike, bo morala oblast za- četi graditi na Posavju novo mesto za ve- rižnike. To mesto bi bilo treba obzidati z devet metrov visokim zidom in tja notri pognati vse, kar veriži, goljufa, tihotapi in krade. Ta družba bi bila številna, pisana, zanimiva; Ljubljana pa bi bila skoro pra- zna, zato pa po ceni in sita.

Razne novice.

r Alkohol v Ameriki je prepovedan; da ga kljub temu srkajo, ni treba omenjati. Toda ameriška policija je tudi lokava. — Detektivni, preoblečeni kot konduktorji ali delavci, hodijo od gostilne do gostilne, za- hteevajo žganje ali drugo opojno pijačo, spravijo pijačo kot dokaz nakar aretirajo gostilničarja. Tako so aretirali že celo množico gostilničarjev, ki se niso pokorili vladni prepovedi. Kaj bi bilo, če bi pri nas izšla taka prepoved?

r Ameriška originalnost. Nedavno od tega so zvezine oblasti po vseh več- jih mestih Zedinjenih držav napadle stanovanjca, kjer bivajo boljševiki, čla- ni I. W. W. radikali, anarhisti in dru- gi nasprotniki ameriške vlade ter so na debelo aretirali vsakogar, kdor je bil na sumu, da je boljševik. Vsega skupaj je bilo aretiranih kakih 3000, in vsi so obdolženi, da so kovali propa- gando z namenom, da s silo uničijo se- danjo ameriško vlado ter upeljejo so- vjet vlado po vzgledu ruskih židov. Najnovejša poročila naznanjajo, da je bilo vsega skupaj aretiranih 4600 radi- kalcev, in da še vedno aretirajo nove, tako, da jih bo nad 5000 aretiranih. Najmanj 3000 izmed teh jih pošljejo te- kom par tednov v Rusijo. Zvezine ob- lasti so se izjavile, da absolutno ne do- volijo, da bi se kateremu boljševiku godila krivica v Ameriki, ampak vsa- kemu bodejo ugodili s tem, da ga poš- ljejo v Rusijo, kjer bo užival paradiž na zemlji. To ameriško sredstvo je res originalno in bo gotovo uspevalo do tedaj, da se število teh ljudi preveč ne pomnoži.

r Rusija za ljudsko zdravje. Sovjetska vlada v Rusiji je med drugimi ministri osnovala poverjenstvo za zdravstvo, ki ima 14 oddelkov in obsega vse meščansko in vojaško zdravstvo, šolsko in sodno me- dicino, zdravstvo v prometu, boj proti na- lezljivim boleznim ter vse fondе, kredite in ustanove te vrste. Ko je nastopila boljševiška vlada, je divjal po vsej Rusiji de-

gavi legar; v 8 mesecih je bilo 1.299.262 slučajev, od tega 6—8 odstotkov s smr- tnim izidom. Za zatiranje pegavega je vlada izdala 200 milijonov rubljev. Prebivalstvu so se brezplačno dajala sredstva za anago, perilo, obleka, obutev. Osnovala so se ljudska kopališča in pralnice — vse v brezplačno uporabo prebivalstva. Ustanovi- li so se povsodi delavski odbori, ki so nadzorovali delo za zdravstvo. Ti odbori so pritegnili najširše sloje in storili mnogo dobrega. Za znanstveni svet na medicins- kih fakultetah so se porabile ogromne vsote denarja. Vrtili so se tedaj za raz- kuževalce. Vse zdravstveno delo je bilo združeno v rokah zdravstvenega poverje- ništva. Prvi izdatki so znašali 1.300.000.000 rubljev. Zdravstvena služba se vrši tudi po deželi. Lekarne so podržavljene. O vseh boleznih se razširjajo med ljudstvo jasne in pregledne knjižice.

Aprovizacija.

a Prodaja sladkorja. Na vsak odrezek št. 2 sladkornih izkaznic se dobi pol kilo- grama sladkorja v vojni prodajalni Gospo- ska ulica, in sicer: Na izkaznice za I. okraj dne 14. febr. 1920, in sicer: na št. 1 od 8. do 9. ure dop.; na št. 2 od 9. do pol 10. dop.; na št. 3 od pol 10. do 12. dop.; na št. 4 in 5 od 2. do 3. pop.; na št. 6 od 3. do pol 4. pop.; na št. 7. od pol 4. do 4. pop.; na št. 8 od 4. do pol 5. pop.; na št. 9 in 10 od pol 5. do 5. pop.; na št. 129 in 137 od 5. do pol 6. popludne.

a Prodaja sladkorja. Na vsak odrezek št. 2 sladkornih izkaznic se dobi pol kilo- grama sladkorja v vojni prodajalni, Gosposka uli- ca, in sicer: Na izkaznice za II. okraj dne 16. februarja: na št. 11 od 8. do pol 9. ure dopoldne; na št. 12 od pol 9. do 9. ure dopoldne; na št. 13 od 9. do 10. ure do- poldne; na št. 14 od 10. do pol 11. ure do- poldne; na št. 15 od pol 11. do 11. ure do- poldne; na št. 16 od 11. do pol 12. ure do- poldne; na št. 17 od pol 12. do 12. ure po- poldne; na št. 18 od 2. do ¾ 3. ure popol- dne; na št. 19 od ¾ 3 do 3. ure popoldne; na št. 20. od 3. do ¾ 4. ure popoldne; na št. 21 od ¾ 4 do 4. ure popoldne; na št. 22 in 23 od 4. do pol 5. ure popoldne; na št. 24 in 26 od 5. do pol 6. ure popoldne; na št. 62 od pol 6. do 6. ure popoldne. Na iz- kaznice za III. okraj dne 17. febr. in si- cer: Na št. 25 od 8 do ¼ 9 dopoldne; na št. 28 od ¼ 9 do pol 10. ure dopoldne; na št. 29 od pol 10. do 10. ure dopoldne; na št. 30 od 10. do pol 11. ure; na št. 31 od pol 11. do ¾ 11. ure dopoldne; na št. 32 od ¾ 11. do 11. ure dopoldne; na št. 33 od 11. do ¾ 12. ure dopoldne; na št. 34 od ¾ 12. do ¾ 12. ure dopoldne; na št. 35 od ¾ 12. do 12. ure dopoldne; na št. 36 od 2. do ¾ 3 ure popoldne; na št. 37 od ¾ 3 do ¾ 3 ure popoldne; na št. 38 od ¾ 3 do ¾ 4 ure popoldne; na št. 40 od ¾ 4. do pol 5 ure popoldne; na št. 41. od pol 5. do 5 ure popoldne; na št. 138 od 5 do pol 6 ure popoldne. Na izkaznice za IV. okraj dne 18. februarja, in sicer: Na št. 42 od 8. do pol 9. ure dopoldne; na št. 43 od pol 9. do 9. ure dopoldne; na št. 44. od 9. do ¾ 10. ure dopoldne; na št. 45 od ¾ 10. do 10. ure dopoldne; na št. 46 od 10. do ¾ 11. ure dopoldne; na št. 47 od ¾ 11. do 12. ure dopoldne; na št. 48 od 2. do ¾ 4. ure po- poldne; na št. 49 od ¾ 4. do pol 5. ure po- poldne; na št. 50 od pol 5. do ¾ 6. ure po- poldne. Na izkaznice za V. okraj dne 19. februarja in sicer: Na št. 51 od 8. do ¾ 9. ure dopoldne; na št. 52 od ¾ 9. do ¾ 10. ure dopoldne; na št. 53 od ¾ 10. do 10. ure dopoldne; na št. 54 od 10. do pol 11. ure dopoldne; na št. 55 od pol 11. do ¾ 12. ure dopoldne; na št. 56 od ¾ 12 do pol 12. ure dopoldne; na št. 57. od 2. do 3. ure popol- dne; na št. 58 od 3. do 4. ure popoldne; na št. 59 od 4. do ¾ 5 ure popoldne; na št. 60 od ¾ 5. do ¾ 6. ure popoldne; na št. 61 od ¾ 6. do 6. ure popoldne; na št. 64 od pol 12. do ¾ 12. dopoldne. Kilogram sla- dkorja stane 18 K. Nadaljnji spored se pra- vočasno objavi v listih.

a »Samopomoč« v Ljubljani. Člane opozarjamo, da je na razpolago suho svinjsko meso (kg 28—34 K). Dne 14. t. m. pridejo na vrsto zamudniki 1—3000. — V ponedeljek 16. t. m. prične nova razdelitev vseh živil, med njimi tudi mesa po nižji ceni. Vzpored se objavi v soboto »Samopomoč« v Ljubljani kupuje vsak vrste živil (tudi čebulo, suho sadje, v vsaki množini) in gospodarskih potrebščin (če- lje in dr.).

Narodno gledališče.

Kristalni grad se imenuje nova Fun- kova drama, katere premijera bo v so- boto 14. t. m. Prva repriza bo v nedeljo 15. t. m. zvečer izven abonementa.

Opera:

Dne 13. februarja, petek: »Mignon«. Abon. E/33.

Drama:

Dne 13. februarja, petek: Zaprt.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tisk »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.